דרשוני כרך א — נְסִי האימהות

נְסִי האימהותיעל לוין

'יְהוָה לִי לֹא אִירָא' (תהלים קיח, ו)אברהם אמר 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי' נמרוד,יצחק אמר 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי' אבימלך,יעקב אמר 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי' עשו ולבן,דוד אמר 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי' גלית. (מדרש תהלים, קיח, ט)

'דַּחֹה דְּחִיתַנִי לִנְפֹּל' (תהלים קיח, יג)[אברהם אמר 'דחה דחיתני' בימי נמרוד 'וה' עזרני' (תהלים, שם),יצחק אמר 'דחה דחיתני'] בימי פלשתים 'וה' עזרני',יעקב אמר 'דחה דחיתני לנפל' בימי עשו 'וה' עזרני',דוד אמר 'דחה דחיתני לנפל' בימי גלית 'וה' עזרני'. (מדרש תהלים קיח, יד)

'לֹא־אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ' (תהלים קיח, יז)אברהם אמר לא לי לתנות כל הנסים שנעשו לי בימי נמרוד,יצחק אמר לא לי לתנות הנסים שנעשו לי בימי פלשתיםויעקב אמר לא לי לתנות הנסים שנעשו לי בימי עשו,ומשה אמר לא לי לתנות הנסים שנעשו לי בימי פרעה,ודוד אמר לא לי לתנות הנסים שנעשו לי בימי גלית ובימי שובך ובימי שאול.(מדרש תהלים, קיח, טו)

ה' לי לא אירא' (תהלים קיח, ו). שרה אמרה 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי' פרעה ואבימלך, רבקה אמרה 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי' אבימלך, רחל ולאה אמרו 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי' עשיו ולבן, דבורה אמרה 'ה' לי לא אירא מה יעשה לי' סיסרא.

דחה דחיתני לנפל' (תהלים קיח, יג). שרה אמרה 'דחה דחיתני לנפל' בימי פרעה ובימי אבימלך 'וה' עזרני' (תהלים, שם), רבקה אמרה 'דחה דחיתני לנפל' בימי אבימלך 'וה' עזרני', רחל ולאה אמרו 'דחה דחיתני לנפל' בימי עשיו 'וה' עזרני',דבורה אמרה 'דחה דחיתני לנפל' בימי סיסרא 'וה' עזרני'.

לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה' (תהלים קיח, יז).שרה אמרה לא לי לתנות כל הנסים שנעשו לי בימי פרעה ובימי אבימלך, רבקה אמרה לא לי לתנות הנסים שנעשו לי בימי אבימלך,ורחל ולאה אמרו לא לנו לתנות הנסים שנעשו לנו בימי עשיו, וציפורה אמרה לא לי לתנות הנסים שנעשו לי בימי הרועים, ודבורה אמרה לא לי לתנות הנסים שנעשו לי בימי סיסרא.

נוסח מוקדם של מדרש זה פורסם בתוספת ביאור נרחב. עיינו: יעל לוין, 'ליל ההצלה וההודיה, לאבות ולאימהות', מקור ראשון – שבת (י"ג בניסן תשס"ח), עמ' 10

שרה...פרעה – בראשית פרק יב. ואבימלך – בראשית פרק כ. רבקה...אבימלך – בראשית פרק כו. רחל...עשיו – בראשית פרק לב. ולבן – בראשית פרק לא. דבורה...סיסרא – שופטים פרק ד. לא לי לתנות – לשון תמיהה, שאלה רטורית. וציפורה...בימי הרועים – שמות פרק ב.